

Afrikansk svinpest

- ASF-virus, som håller sig smittsam flera månader i svinkött och svinköttsprodukter. Blod som innehåller viruset är en effektiv spridare av infektion.
- Viruset är ytterst hårdig. Det kan överleva ca 11 dagar i svingödsel, 140 dagar i kontaminerade köttprodukter och flera år i en fryst slaktkropp. Utan serum förstörs vid pH < 3,9 eller pH > 11,5. I serum håller det sig 7 dagar med ett pH på upp till 13,4.
- Viruset dör på 30 min i 60°C.
- Endast svin och vildsvin insjuknar i svinpest, vissa vildsvinsraser kan bära på viruset utan att insjukna.

Allvarlighet:

- **En av de allvarligaste smittsamma sjukdomar hos svin**
- På OIE:s lista över farliga djursjukdomar.

Förekomst:

- Har aldrig påträffats i Finland, men det har förekommit sjukdomsfall i Baltikum och Ryssland.
- I Afrika har spridit sig brett. I Europa har sjukdomen utrotats från Spanien och Portugal på 1990 – talet. Smittan förekommer endemiskt på Sardinien och Madagaskar. I Georgien och i dess grannländer Armenien, Azerbajdzjan och södra delar av Ryssland samt på Mauritius har smittan funnits sedan år 2007. Sjukdomen har utbredd i Ryssland genom människa och vildsvin och har förblivit endemiskt i Kaukasus och Tver-området. Smittan har därifrån spridits via Ukraina och Vitryssland till de Baltiska länderna.
- Situationen i Baltikum utgör en betydande infektionsrisk för Finland: Estland (2014), Lettland (2014), Litauen (2014). Det har också förekommit sjukdomsfall hos produktionssvin i Estland, Lettland och Litauen.
- Sjukdomsfall sprider sig till nya länder i Europa: Ukraina (2014), Polen (2014), Moldavien (2016), Tjeckien (2017), Rumänien (2018), Ungern (2018), Bulgarien (2018), Belgien (2018), Slovakien (2019), Serbien (2019), Grekland (2020), Tyskland (2022) och Sverige (2023).

Spridning:

- Svin utsöndrar viruset i alla sina sekret. Smittan sprids lätt via ett infekterat svin, svinkött och svinköttsprodukter (t.ex. medvurst), människor, föremål och fordon. Infekterat blod har visat sig vara en effektiv smittspridare.
- Vildsvin fungerar som bärare av viruset i endemiska områden och bär smittan till närliggande områden när de vandrar.

Risikfaktorer:

- Utfodring av svin med matrester som innehåller oupphettat kött eller spridning av matrester till naturen där de är tillgängliga för vildsvin (t.ex. vid rastställen).
- Spridning med t.ex. transportfordon, gödsel, varor, skor, kläder, jaktsouvenirer
- Jakt på vildsvin i endemiska områden (alla Baltiska länder!)

Inkubationstid:

- 4–19 dygn. I den akuta formen oftast 5–7 dygn.

Sjukdomsformer:

- Alla sjukdomsformer från perakuta (plötslig död) till subkliniska (latent) är möjliga.

Symptom:

- *Akut sjukdomsform:* hög feber (40–41°C), dålig aptit, apati, ligger mycket, blodutgjutelser på huden (röda fläckar speciellt på öron, svans, ben och skinkor). Svin kan också ha symptom på sjukdomar i matsmältningskanalen (uppkastningar, förstoppning eller diarré) eller i luftvägarna (rinnande ögon och näsa, andningssvårigheter) samt neurologiska symptom (kramper). Aborter är vanliga hos sugor. I den akuta formen är dödligheten hög och den sker oftast inom 7–10 dygn. I den perakuta formen dör djuret utan symptom.
- *Subakut sjukdomsform:* samma symptom som i den akuta formen, men lindrigare. Bland ungdjur kan dödligheten vara hög, bland äldre djur i allmänhet lägre. Djuren antingen dör eller tillfrisknar från sjukdomen under 3–4 veckor.
- *Latent eller kronisk sjukdomsform:* virusstammar med svag virulens kan orsaka abort hos djuren. Djur kan vara asymptomatiska eller utveckla en kronisk form av sjukdomen. Symptom på den kroniska formen är tidvis feber, dålig aptit, avmagring, ledinflammationer, luftvägssymptom bl.a. hosta, diarré och uppkastningar. På huden kan sår eller skorvliknande förändringar utvecklas. Ibland kan de enda symptomen vara avmagring och att djuret tynar bort.

Misstanke:

- Liknande symptom kan förekomma vid t.ex. klassisk svinpest, cirkovirusjukdomar, PRRS-sjukdom, Aujeszky's sjukdom, Glässers sjukdom, rödsjuka eller vid förgiftning (t.ex. gödselgas).

Bekämpning:

- Det finns Ingen behandling. Vaccin förbjuden på EU.
- Lättspridande djursjukdom. Bekämpas enligt förordning av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/594 (alla infekterade svin avlivas och kadaver förstöras. Utrymmen tvättas och desinficeras. En 3 km bred skyddszon och 10 km bred övervakningszon inrättas runt gården, där särskilda åtgärder iakttas).